Anul I. — Nrul 15. | Prețul unui exemplar 4 Lei. | Timișoara, 2 Octomvrie 1927.

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub preșidenția D-lui Prof. A. C. CUZA

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: TIMIȘOARA I., Str. Gheorghe Coșbuc 2.

Editor-proprietar: ALEXANDRU ȚIERANU

Economii bugetare

Liberalii veniți la putere, au trâmbițat în întreaga țară, că vor reduce numărul funcționarilor publici, la strictul necesar. Sumele rezultate din aceasta măsură vor servi pentru îmbunătățirea soartei funcționarilor utili. Intențiunea lor a aflat asentimentul țării întregi.

De fapt s'au și ținut de cuvânt. Dar numai până la alegeri, — așa cum fac toate partidele, când ajung la putere. După alegeri, toți cei suspendați au fost repuși în serviciu. Aici amintesc în parenteză, că majoritatea funcționarilor suspendați, au fost oameni de cinste și potriviți pentru serviciul în care au muncit.

Afacerea însă prezintă și o latură hazlie. Anume, în județul Timiș-Torontal, în luna Septemvrie, atunci când lumea se aștepta la reducerea funcționarilor, pentru a ușura sarcinele bugetului statului — la Timișoara, — au primit salarul legal următorii înalți funcționari: 2¼ Prefecți de județ, 2 Subprefecți de județi, 2 Prefecți de poliție și Dumnezeu mai știe câți alții. Se știe, că dl. Prefect Coste, plecând în concediu (cea ce îi compete în mod legal și natural) a fost substituit de dl. Insp. general administrativ Miloteanu; Prefectul Liuba, prin dl. Bogdan, dl. Subprefect Boleanțu se află în serviciu, iar dl. Bejan, fostul Subprefect, lunar ridică și el întregul salar. Nu avem intenția de a judecă pe dl. Bejan. Aceasta chemare o are Justiția și noi nu avem căderea de a ne pronunța înainte de ași spune ea cuvântul. Ne mărginim numai la simple constatări, spre a arăta, că sistemul economiilor bugetare, este greșit sau, că nu a fost intenționat în mod sincer. Cazul din Timișoara s'ar putea constata cu probe similare, în toate județele țării.

Relevăm aceasta imprejurare, având în vedere enormele greutăți ce apasă pe umerii sătenilor români: Dările mari, taxele comunale, timbre fiscale (azi-mâine și pe bucată de mălai se va aplica timbru) etc.... etc. plus lipsa de credite ieftine, prețurile enorme a mărfurilor din comerț și devalorizarea grâului, a vitelor și în general al tuturor produselor agricole.

O situație EXTREM DE GREA pentru pătura țărănească. Nicăiri nici o scântee de speranță pentru înbunătățirea traiului.

Muncitorii și funcționarii traiesc de pe o zi pe alta, câștigând numai strictul necesar pentru a nu pieri de foame.

Armata negligată de către guvernanți. Soldatul slab îmbrăcat și flămând. Ofițerul cu solda proastă și nimeni nu-l întreabă, că are din ce să-și îmbrace copii, dar la paradă trebue să fie bine: uniformă nouă, cisme de lac etc. Cine-și bate capul de ei. Cui să se plângă?

Meseriașii, maistorii de tot felul, cooperativele, comercianții români, dispar văzând cu ochii.

Și atunci lumea se întreabă, încotro am plecat, de ce se risipesc banii publici în mod inuțit, atunci, când s'ar putea evita aceasta risipă. De ce nu se desființează sutele de posturi de inspectori, directori generali, care nu au nici o rațiune de a fi. De ce nu se deființează atâtea servicii fără nici nu rost?! Ori spiritul guvernanților s'a avântat așa de sus, încât nu vede și nu aude glasul nenorociților de pe pământ?

Se vor simți ei bine, acolo prin nori. Vor desbate ei acolo importanța chestiunilor actuale peste 100 de ani. Se vor mira unii dintre ei, cum se poate, că un țăran dela sate nu știe ce înseamnă: bon jour, — altul, că de ce este plugarul așa de lenes, că în timp de secetă nu-și udă singur cu găleata sămănăturile — treaba lor! Dar poporul este flămând și sărac. El nu se interesează de Liga Națiunilor nici de Locarno, ci de pâinea de toate zilele.

Coboriți-Vă din nori, că vă fuge pământul de sub picioare!

A. T.

Seminarul din Arad

In ultimele două săptămâni am înregistrat moartea alor trei studenți dela Academia Teologică din Arad, dintre cari doi au murit de tuberculoză, iar al treilea, neavând nici o putere de rezistență a pierit în urma unei operații.

Intrigat de aceste fapte am căutat să aflu date autentice asupra stării sanitare a Seminarului din Arad și sincer mărturisesc, că deslușirile primite au fost îngrijorătoare.

Este o unanimă părere, că **Seminarul din Arad este un adevărat cuib de tuberculoză.**

Se primesc tot felul de candidați tuberculoși, fără nici o examinare medicală prealabilă. Acești nenorociți infectează apoi întregul Seminar.

Este cunoscut, că corpul omului se desvoltă mai repede chiar în vrâsta între 16—20, când are nevoie de o puternică nutrire. Hrănirea proastă a tânărului în aceasta epocă înseamnă o nenorocire pentru el și viitorul lui.

Cu atât mai vârtos, când tânărul este atacat de tuberculoză trebue alimentat cu forța, ca să scape din ghiara morții.

La Seminarul din Arad se resimte foarte controlul medical special pentru tuberculoză.

Priviți palidele fețe ale sărmanilor teologi și veți întălege totul.

Este știut, că tuberculoza, în primul ei stadiu se poate ușor vindeca. La vindecare se cere în primul rând o puternică supranutrire. Posturile și mătăniile sunt interzise cu desăvârșire. Cine controlează aceste lucruri la Seminarul din Arad?

Nu ne mirăm, că clerul Seminarului nu are cunoștințe medicale, fiindcă știm, că nu a avut ocazia de a le câștiga. Semnalăm un pericol și rugăm sprijinul forurilor competente.

Un proverb latin zice: Minte sănătoasă în corp sănătos. In consecință, când luptăm pentru sănătatea publică, atunci luptăm și pentru viitorul culturei naționale, care se bazează pe sănătatea minții omului.

Ocupându-ne de aceasta chestiune să nu creadă cineva, că intenționăm a atăca Seminarul din Arad sau pe episcopul Grigore. Vor crede unii, că ne răzbunăm pentrucă nu a permis preoțiilor să ne sfințească steagurile. Greșesc! Noi l-am iertat creștinește. Scopul nostru este de a veni în ajutorul viitorului cler și a părinților lor. Ne împlinim o sfântă datorie creștinească și națională. Acuzăm numai societatea românească care nu întălege să se ocupe de o asemenea importantă chestiune, fiindcă nu putem pretinde episcopului să se priceapă la medicină, ce nu a învățat în viață.

Care ar fi soluțiunea? Numai una: Dacă Seminarul din Arad nu poate satisface toate receríntele igienice, să fie închis pe 1—2 ani pentru a i-se face toate transformările necesare, ne având nimeni dreptul de a periclita viața tânărei generații, de care avem cea mai mare nevoie.

Avem convingerea, că înaltul nostru cler va fi de acord cu noi și nu va fi capabil de a contribui prin neștiință sau nepăsare la periclitarea vieții copiilor români, ci va lua urgente măsuri de îndreptare al răului.

Este un nobil gest creștinesc de a recunoaște o greșală și o datorie de onoare a omului de caracter de a spune adevărul.

A. T

Lordul „Marea Roșie“ prins cu mâța 'n sac

Roth, jidanul din Oradea-Mare, pleacă în Anglia, unde nu se știe cum, ajunge la titlul de „lord“ și își schimbă numele în Rothemere, cea ce pe românește înseamnă Marea Roșie, adecă ținutul de unde nația lui Roth își trage originea.

Acest nobil botezat cu briciul începe o campanie înversunată contra României, prin gazetele sale scrie în englezește.

Campania deschisă de lordul Rothermere în favoarea Ungariei, dela început a fost suspectată de interese financiare.

Rothermere, nu este un lord de origină nobilă, nici un ziarist călăuzit de concepții politice și însuflețit de idealism, ci un mare financiar, pentru care presa nu este decât mijlocul de organizare și lansare a afacerilor.

Acțiunea sa pentru revizuirea tratatului dela Trianon, a fost socotită ca o afacere personală a lordului, sau ca o combinație financiară a unui trust de bancheri.

Firește, lordul financiar, care nu are nimic comun cu nobleța de rassă, în fața justificatelor bănueli și învinuiri deșteptate de campania sa, a sărit în sus, cutremurat de o falză indignare, declarându-se cavalerul fără frică și fără de prihană al idealului maghiar.

Dar l'au prins cu mâța 'n sac „Le Quotidien“ ziarul republican francez, cu înaltă autoritate politică, arată că mobilul care a determinat convingerile și campania lordului Rothermere este un împrumut de 70 milioane coroane de aur, contractat de guvernul maghiar, fără consultarea municipalității budapestane, destinat a servi la construirea unei centrale electrice în Capitala Ungariei.

Imprumutul acesta este contractat în condiții foarte împovărătoare pentru municipalitatea Buda-Pestei, dar foarte avantagioase pentru lordul Rothermere și financiarii din banda sa.

Lordul Rothermere este astăzi complect demascat: un financiar care trecând peste politica statului țării sale, peste conștiința opiniei publice a țării lui, deschide campanii menite a turbura pacea europeană, atât de necesară în primul rând patriei lui, esclusiv în vederea unor afaceri bănești.

Ne miră faptul, că Ungaria încă n'a învățat minte. Cum poate un popor pretins cult să-și pună încrederea într'un individ, care pe vremuri, la Oradea-Mare răspundea la numele de Roth.

Și prostia este un dar Dumnezeesc, de care însă nimeni nu poate abuza, afară de Roth. Iată dovada:

Intr'un interview, acordat ziarului „Daily Mirror“, a declarat că la București ar trebui să se atragă atențiunea asupra primejdiei unui război.

Ar fi o mare nenorocire dacă ungurii și-ar pierde răbdarea din pricina atitudinei șovătoare a Ligii Națiunilor. De aceea, litigiul trebue aplanat până la finele lunei Decembrie.

Și mai sunt oameni naivi, cari cred asemenea prostii.

—xox—

Uzina electrică defectă

Pablicul timișorean, de câteva zile are fericirea de a umbla seara pe străzile neluminate, frângându-și gâtul prin diferitele labirinturi și baricade de pietri ridicate mai în toate străzile. Uzina electrică este defectă. Nu mașinele noui aduse nu de mult din străinătate pe prețul de zeci de milioane, ci uzina, adecă conducerea ei. Cel mai mare defect este, după părerea noastră, d-l Mikloși, care mereu provoacă scurtcircuite. Nu el personal, ci mașinele dirijate de dânsul. Un cetățean glumeț ne spune, că și în capul d-lui Mikloși s'ar fi produs un scurtcircuit, care a avut efect și asupra mașinelor. Acestui domn i-am explicat, că se gândește greșit, pentrucă în capul d-lui Mikloși nu este nimica ce ar putea provoca un asemenea dezastru. Cum se și poate crede, că un om să aibe sârme și curent electric în creer?! Tramvaiele nu circulă, deci nu calcă pe nimeni. Noi românii și așa nu ne prea folosim de ele, — lasă să mai umble și ceilalți pe jos. Se zice, că mașinele vor fi duse la Budapesta spre a se repara. Poate că de acolo ne vor trimite curent. Ar fi bine, că în acest caz să se mute și direcțiunea la Budapesta. Până atunci sfătuim pe Timișoreni să-și asigure viața contra accidentelor de tot felul.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar și în *românul* necinstit și înstrăinat!“

Nici un ac dela jîdan!

Convenția școlară cu Jugoslavia

După o tărăgănare de mai mulți ani, în fine sa semnat și convenția școlară cu Iugoslavia, cu privire la școlile românești din S. H. S. Aceste focare de cultură și astăzi sunt încă conduse de învățători sârbi, cari nu știu nici o vorbă românească, iar bietul grai românesc periclitat să dispară. Urmează să vedem cu câtă seriozitate vor respecta sârbii angajamentele luate. Oare nu vor transfera pe învățătorii noștri Dumnezeu știe unde, ca să nu poată face nici o ispravă.

Pentru a demonstra cu date autentice situația școlilor românești din Iugoslavia publicăm un tablou care cuprinde numele comunelor românești, numărul învățătorilor români de înainte de războiu și numărul lor de astăzi:

Nr. cor.	Comuna	Câți învățători la 1914	Câți învățători la 1927
1.	Alibunar . . .	1	4
2.	Biserica-albă .	—	1
3.	Chișoros . . .	—	1
4.	Coștein . . .	1	2
5.	Cubin	2	—
6.	Deliblata . .	2	2
7.	Dobrița . . .	—	1
8.	Doloare . . .	—	3
9.	Ecica	1	3
10.	Grebenaț . .	1	2
11.	Glogon . . .	—	1
12.	Iabuca l.Panciova	—	1
13.	Iabuca l. Vârșeț	—	1
14.	Iancahid . . .	—	2
15.	Jamul-mic . .	1	—
16.	Marcovăț . .	—	2
17.	Marghita-mare	1	1
18.	Mesici	—	1
19.	Mramorac . .	2	—
20.	Niculințul-mare	2	4
21.	Omolița . . .	—	1
22.	Oreșaț . . .	—	1
23.	Ovcea	—	2
24.	Petrovasela .	1	8
25.	Panciova . .	—	1
26.	Râtișor . . .	1	1
27.	Sălcița . . .	—	1
28.	Sân-Ianăș . .	1	1
29.	Sân-Mihaiu . .	3	5
30.	Sărcia	1	1
31.	Satul-nou . .	1	10
32.	Seleuș	1	3
33.	Sredíștea-mică .	—	1
34.	Straja	—	3
35.	Toracul-mare .	—	5
36.	Toracul-mic .	—	5
37.	Uzdin	2	7
38.	Vârșeț	—	1
39.	Vlaicovăț . .	1	—
40.	Voivodinți . .	—	2
	Total:	26	90

Luăm angajamentul de a informa publicul nostru asupra tuturor evenimentelor ce se petrec în viața politică a fraților noștri din Banatul robit.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Educația fizică națională

Răsboiul a adus o sumedenie de probleme în viața noastră publică, — ce au fost analizate și comentate până la epuizare de distinșii specialiști; numai educația fizică a fost cea mai puțin luată în seamă cu toate că ea ar fi menită să rezolve mai urgent crizele sociale, morale, economice și politice pentrucă este singura care să ocupă de *bietul român.*

Educația fizică este însăși școala sănătății, a energii, a rezistenței și a îndemânării, căpătate prin folosirea mișcărei, pentru că mișcarea este viața și Dumnezeu nu a înzestrat omul cu atâtea organe (mâni picioare, etc.), pentru a le ține în nemișcare, căci ideile cer acțiuni, și noi însemnăm ceva numai atâta timp, cât acționăm și trupul este sănătos și puternic.

Apărarea națională ne cere ostași voinici, cu brațe vânjoase și piepturi de fier, pentrucă nici odată nu ne putem bizui pe prietenii acorduri și ajutoare de la cutare sau cutare popor, mai mult decât pe *poporul român*, singurul prieten în care ne putem încrede ori când și care a probat cu prisosință în totdeauna puterea, rezistența și vitejia sa. Săl întărim și săl ridicăm deci, la înălțimea pericolelor care ne amenință, dușmanii ce ne înconjoară. Să veghem continuu la perfecta igienă a individului menținându-l în formă, pentru a ține mereu treaz spiritul combativ prin lupte, box, scrimă, Football, oină etc. pentru că nu e tot una, să ne creștem copiii ca melușeii blânzi în timp de pace, iar la războiu să cerem mielușeilor să se facă lei paralei. Să privim realitatea în față, să folosim forțele de care nația română dispune, să le creștem și să le înmulțim.

Să facem din fiecare român un șoim, și să nu rămână nici unul cioară.

Educația fizică trebuie începută de timpuriu, din prima copilărie. Ea intră în atribuția părinților, și mai ales a mamelor, care trebuie să știe să-i stimuleze, să-i îndrumeze, și să înțeleagă că joaca și nebuniile lor sunt dovada sănătății lor.

Educația fizică *organizată* este mijlocul cel mai puternic al desvoltării copiilor, garanția creșterii și consolidării lor fizice ca și a disciplinei morale și intelectuale. Prin organizarea ei le asigurăm copiilor o tinerețe studioasă și activă lipsită de jena turburărilor organice, care le fărâmițează atenția și munca. Ceva mai mult, ocupându-le timpul liber cu jocuri și sporturi recreative, plăcute și antrenante, îi va feri de ispite care să deschid vârstei lor critice.

Instinctul îl împinge la acțiune, dar cum își va potoli aceasta sete de acțiune? In cel mai fericit caz îl așteaptă școala de dans sau excesul sportiv.

Dar sportul este cuțitul cu două tăișuri. Pentru organism sănătos, îndelung antrenat sportul rațional este o binefacere și o fericire, pentru tinerii însă, necercetați de medic, nefortificați prin exerciții și nesupraveghiați să aruncă în vârtejul sportului, este un mare pericol.

Organismul, în special inima și plămânii, bruscați în funcțiunile lor, suferă atingeri grave, depe urma cărora, vor avea de tras o viață întreagă. Și am văzut mulți tineri sportivi din aceștia; iar vina nu este a lor, ci a celora care din indiferență sau nepricepere, nu știu să facă față acestei grele răspunderi.

După terminarea școlii, o parte din copii trec la plug, alții în ateliere, alții în birouri, cuprinși de monotonia profesiunei

Recreația, înviorarea și-o caută în cârciumi, bodegi..., care sunt cu atât mai multe într'o stradă sau sat, cu cât sunt mai mulți bețivi, și cu atât mai puține cu cât sunt mai multe câmpuri și instalații de sport și mulți sportivi.

Deci în afară de igienă individuală, educația fizică mai face și operă de igienă socială, căci în afară de organizarea recreațiilor muncitorești, ea desvoaltă sentimentul de solidaritate de camaraderie, odată cu simțul onoarei și al datoriei.

Unii prefind că țăranul și munctitorul, nu are nevoie de educație fizică dar ei uită că mișcările lor, — în genere, sunt unilaterale și în detrimentul echilibrului organismului lor: ori educația fizică are un rol corectiv, evitându-le diformările pricinuite de meseriile lor. Apoi, să neglijează posibilitatea trecerei dela idei la fapte, căci ai cele mai bune intenții, să ajuți pe aproapele tău, după cum zice evanghelia, dar cum vei ajuta tu timid trecător, înlemnit de spaimă, un copil ce să îneacă, când nu știi să înoți, cum vei prinde pungașul ce ți-a furat banii și fuge peste garduri, când tu nu poți trece strada în fugă din cauza obesității, sau cum vei despărți pe doi care să bat de moarte? Câți răspund la strigătul de ajutor? Nu sar pentru alții și nici pentru ei, căci s'au văzut zeci de călători terorizați de 2 banditi. Iată un crâmpei din legătura cu viața.

Instinctul combativ, rămâne astfel un adevărat isvor de energie, o forță care poate fi întrebuințată cu succes în orice direcție și care numai grație educației fizice poate fi inteligent și oportun întărită și folosită.

Iată dece educația fizică este o problemă națională de primul ordin la a cărei rezolvare trebuie să pășim fără întârziere.

Iată dece noi trebuie să înțelegem, că moștenirea cea mai bună pe care o putem lăsa generației de mâine, nu este numai teritoriul cu avuțiile lui, *ci voința, puterea și priceperea de a le păstra și folosi.*

S. L.

Conștiința de rasă în popor

Sindicatul național român muncitoresc din Reșița, ne trimite următoarea adresă:

Onorată Redacție!

In numele Sindicatului Național român din Reșița, subsemnatul sunt împuternicit din partea comitetului a Vă ruga să binevoiți a desminți articolul din „Svastica Banatului“ referitor la întrunirea Invățătorilor din Banat care a avut loc în Reșița la 29 luna trecută.

Intreg comitetul a cetit în Svastica Banatului frumosul discurs al d-lui Secretar muncitoresc din loc. D-l Secretar s'a prezentat fără a fi luat în program, dar când s'a prezentat a uitat pe „sfințească-se numele tău“, ca și țăganul când a zis „Tatăl Nostru“ de pe oi, — tot așa și dl Secretar nu a spus, că e Secretarul sindicatului muncitoresc internațional. „Tatăl nostru“, care s'a cetit de pe o hârtie, cum ați scris d-voastră, un discurs frumos, nu a sunat pentru Români, ci a sunat pentru Karl Marx și să V-o spun de ce: Pentru că alături de dânsul era și d-l Baltezan, care este președintele sindicatului. Acest sindicat ocrotește sub aripile sale, pe aceia, cari au împlântat Steagurile Roșii, în ziua de 1 Maiu a. c., într'un vârf de coș, care este mai înalt din Uzinele Reșiței și vor ca în cel mai scurt timp să'l ridice asupra Țării Românești, pentru care sute de mii de români au dat viața lor, numai ca s'o facă mare și tare. Lanțul robirei noastre naționale din trecut, nu s'a rupt de luptătorii Sindicatului internațional, ci s'a rupt fiind sdrobit de piepturile tuturor Românilor, cari zac astăzi sub glia pământului strămoșesc. Sindicatele internaționale s'au ridicat prin slăbiciunea a câtorva români, cari orbiți de banii lui Iuda, se află în fruntea treburilor, pentru a putea deschide ușile fără a căpăta nici o lovitură peste nas, zicând și prezentând titlu Sindicatului muncitoresc. Eu am fost anume în Sala lor, ca să văd cu ce este împodobită. Vă spun, că un fior m'a luat dela călcâi până la creștet, când am intrat în aceasta sală, pentrucă am văzut chipul lui Karl Marx ocolit de o cunună împletită din brazi. Deci fiecare român s'o știe, că Sindicatul Național Român, are suflet românesc, iar Sindicatul Internațional este întins pe coarda roșie, ce o înting jidanii din lăuntrul țării. Dar războiul care ține sulul corzii este peste Nistru, însă românii noștri, cei cari au avut datoria să taie această coardă încă dela început, nu și-au dat seama, fiindcă jidanii le-a astupat ochii cu argint. Au întins coarda în lungul și latul țării și astăzi mai cu greu se va putea tăia. Dar dacă ne dăm seama cu o oră mai de vreme ne va fi destul, fiindcă ei nu numai, că ne încercuesc, dar ne și leagă de gât și atunci vina cade asupra celora cari ne-au dus așa departe. Deci români buni și creștini, lăsați ura de partide și creiați o mașină sau mai bine zis o locomotivă tare, cu un mecanic bun, căci noi, cei de jos vom fi vagoanele cari îi vom duce într'o singură zi peste hotar, fără nici un bilet de tren și atunci vom striga: Să trăiască România adevărat românească!

Reșița, la 27 Sept. 1927.

Nicolae Lungocea
muncitor la Uzinele Reșița.

*

Publicăm cu plăcere scrisoarea fratelui nostru Lungocea, muncitor de rând la uzinele din Reșița, pentru a arăta românilor amorțiți și învrăjbiți, că cuvintele noastre nu se spun în vânt ci au o bază serioasă și că mișcarea noastră națională este o mare mișcare a tuturor românilor buni, fără deosebire de clasă. Ori cât vor cârâi „savanții democrației“, ori cât ne va înjura și calomnia presa jidovească și jidoviții din jurul ei, să se știe că în poporul nostru trăește o **vie CONȘTIINȚĂ DE RASĂ, un viu SENTIMENT NAȚIONAL ȘI O PUTERNICĂ VOINȚĂ DE A SE MANIFESTA CA FACTOR CULTURAL pe toate terenurile, purtând în frunte pecetea individualismului românesc. Să știe și să înțăleagă ramoliții aderenți ai Ligei Națiunilor, că ori ce încercare a lor de a înfiltra o cultură lipsită de timbrul național românesc, este și va fi o încercare zădarnică,** nu va prinde, nu se va răspândi, fiindcă poporul român, despre care se crede, că este incult, **POSEDE CEA MAI INALTĂ CULTURĂ SUFLETEASCĂ, ESTE CU MINTE, CU JUDECATĂ ȘI HOTĂRÂT. Ne puteți persecuta, chinui și ucide, dar un ne puteți răpi, cea ce nu este materie, ci suflet, adecă CONȘTIINȚA DE RASĂ ȘI CONȘTIINȚA NAȚIONALĂ.** Așa este românul așa a fost și așa a fi. Cine, se abate, nu mai este român. Corpul neamului îl exlude și nu-l ia în seamă: Nu vedeți, că masa poporului a pierdut ori ce încredere în cei cari umblă pe alte căi. Cetiți cu atenție cuvintele muncitorului de fabrică și Vă veți zgudui în adâncul sufletului vostru, — dacă mai aveți suflet.

A. Tieranu.

Ambulatorul policlinic din Arad

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In timpul războiului, bolile sociale, în special sifilisul, întinuită, în 1921, autoritățile s'au gândit să ia urgente măsuri de combatere și către sfârșitul acelui an a luat ființă în localitate un institut sanitar de mare importanță: Ambulatorul policlinic. Starea financiară a orașului nepermițând clădirea unui local propriu, acest ambulator a fost instalat în loja francmazonă din bulevardul Dragalina.

Conducerea institutului s'a dat d-lui Dr. D. Memete, specialist în boli sociale. Instalațiile cu care a fost înzestrat ambulatorul policlinic din Arad, au fost din cele mai moderne și dela acea dată, ori de câte ori a fost posibil s'au adus noui perfecționări. Avându-se în vedere scopul urmărit de acest institut sanitar, i s'a atașat o stațiune sereologică, unde numai în anul 1926 s'au făcut circa 4200 de analize

Ce ne spune d-l Dr. D. Memete

Rolul ambulatorului policlinic din Arad, — ne spune d. dr. Memete, — este de o importanță capitală și ne străduim din toate puterile ca să atingem ținta pe care trebue s'o urmărească un astfel de institut sanitar. In primii ani, e drept, că am întâmpinat neîncrederea publicului, neîncredere ațâțată de confrații locali, cari strigau: „Feriți-vă de tratamentul ambulatorului policlinic, știindu-se că tot ce-i gratuit, nu-i bun!“

Această neîncredere n'a dăinuit mult, lipsa de banii necesari tratamentului aducând în institutul nostru pe cei mai nevoiași, cari convingându-se de eficacitatea îngrijirilor date, au desmințit afirmațiunile interesate. De atunci numărul pacienților a început să crească și în acest an am ajuns să tratăm 1640 de bolnavi, bărbați și femei. Metodele de combaterea boalelor sociale, întrebuințate de noi, sunt trei: 1) tratamentul celor prezenți singuri; 2) obligativitatea aceluiaș tratament la cei aflați bolnavi, din spusa altora și 3) tratamentul impus celor găsiți bolnavi, cu ocazia diferitelor razii sanitare.

Cuvinte din bătrâni.

Dela un copil și un nebun afli totdeauna adevărul.

Vântul mișcă marea, iar lacrămile inima.

Adoră pe Dumnezeu, iubește familia, stimează prietenii, venerează pe bătrâni și ajută pe aproapele tău ca să meriți cuvântul de om.

Inima și caracterul prețuesc mai mult, decât învățătura și averea.

Omul sincer nu este fățarnic.

Vai de casa cu mulți stăpâni, pulbere se alege de ea.

Norocul face pe favoriții lui obraznici.

Fii robul aceluia care te cinstește și stăpânul aceluia care te nesocotește.

Poți să mănânci și să bei cu prietenii tăi, dar să nu faci nici odată daraveri cu ei.

Limba ucide mai mulți oameni cu sabia.

Nici un ac dela jidani!

Cetiți, răspândiți și sprijiniți „Svastica Banatului“!

Foița „SVASTICEI BANATULUI“

Din istoria poporului roman

O vânătoare în marele circ din Roma

(Traducere din Memoirele poetului latin Quintus Horațius Flaccus)

Pompeius și Iulia apar. Poporul adunat izbucnește în entuziaste urale. Glasul trompetelor potolesc pe un moment zgomotul care reîncepe cu o îndoită vehementă.

Se deschide o cușcă din care sar doisprezece cerbi lopătari și doisprezece cerbi simpli. In uriașe salturi ajung până la mijlocul arenei, unde se opresc speriați și tremurând de strigătul de bucurie alor treisute de mii oameni adunați în circ. Speriați își întorc frumosul lor cap, în toate direcțile.

Intr'aceasta, dintr-o apropiată cușcă se aude lătratul alor 100 dulăi flămânzi. Cerbii aud lătratul și ți-se pare, că ei abea acuma înțăleg care este adevăratul lor dușman.

Se deschide cușca. Câinii se aruncă pe arenă, cu ochii însângerați și gurile cășcate.

Se opresc pe loc și-ți face impresia, că ei nu cred, că li se dă lor, aceasta minunată pradă; dar deodată, ca la un ordin secret, pornesc în goană nebună asupra cerbilor.

A fost o superbă priveliște să vezi mișcările pline de istețime și putere a frumosului vânat, odihnit și bine hrănit de câteva zile.

Lungimea circului li-se părea că-i scapă. Zboară prin arena, încât produce impresia, că drăguțele lor picioare nici urmă nu lasă pe nisip. Câinii în urma lor, mai înceți, dar siguri de ispravă. După o goană de un sfert de oară, cerbii nu mai fac uriașele lor salturi. Par a fi obosiți.

Câinii au observat, că arena este împărțită prin mijloc în două, de un părete scund și se vede, că și-au dat seama, că nu vor fi în stare nicicând să prindă cerbii din fugă; câtiva mai isteți au sărit peste zid, chiar în mijlocul turmei de cerbi, care se credea asigurată, prin distanța dintre ei și câini.

Se naște o disordine între cerbi. Câți-va fug înainte, alții fug îndărăt, par'că ar voi intenționat să se arunce în deschisele guri ale câinilor. O parte încearcă să scape sărind în părăul ce încunjură arena și de aici prin publicul adunat. Sunt alungați îndărăt și masacrul începe.,

Se poate ușor constata, că și animalele au diferite caractere, ca la oameni. Unii își pun toată speranța în fugă, iar alții se prind la luptă.

Cea mai mare parte caută scăpare în părăul din jur.

După jumătate de oră, arena este plină de cadavre de cerbi și lopătari. Printre ei și câteva cadavre înțepenite de câini. Se văd și câini cu mațele scoase târându-se printre cadavre. După terminarea ultimei lupte din părău, sute de sclavi ies pe arenă și cară cadavrele cerbilor, urmăriți de haite de câini, ce urlând își pretinde dreptul vânătoresc. In câteva minute nisipul s'a netezit, primind obicinuitul aspect.

Nici n'au eșit sclavii când se lasă doisprezece iepuri și doisprezece lei, pe arenă.

Poporului român îi place contrastul între putere și slăbiciune, curaj și frică, se delectează când sunt puse față în față.

Leii ies în salturi. Unul dintre ei se așează plictisit pe nisip, deschide gură și văzduhul răsună de un înfiorător urlet, așa de puternic, încât se cutremură și acela, care râde de pocnitura trăsnetului.

Leii nu aleargă după iepuri; nici nu au nevoie, fiindcă iepurii încremeniți de groază nici nu se mișcă din loc. Așa se vede, că leul ține de sub demnitate, ca să se obosească pentru o asemenea pradă. Il prinde între grozavele sale labe și se joacă cu el, cum se joacă mâța cu soarecul.

In decursul acestui timp se deschide o altă cușcă, din care ies patru rinoceri africani de o înfățișare grozavă, cu piele groasă ca la broasca țestoasă.

(Va urma).

Industria casnică ţărănească

In trecut comerţul între ţara noastră şi alte ţari străine era mult mai restrâns ca astăzi. Românii importau prea puţine lucruri, deoarece vieaţa lor era mai simplă şi cumpătată, iar munca lor, deşi puţin raţională, era bine chibzuită şi printr'însa ei şi procurau aproape toate lucrurile de cari aveau trebuinţă, necumpărând decât prea puţine obiecte aduse dela străini.

Aproape toate obiectele necesare gospodăriei se lucrau în casă, uneori cu multă măestrie.

Lucratul cânepii şi al inului se făcea mai demult de orice ţărancă. Lucratul în lemn se făcea de strămoşii noştri cu multă măestrie şi migăleală, încât noi ne mândrim astăzi cu vechile rămăşite de artă naţională, fie cu nişte stâlpi de poartă lucraţi în scobituri regulate şi variate, fie cu cutii ori ploşte atât de meşteşugit înflorite.

De când au năpădit la noi tot felul de lucruri străine, Românii au început a părăsi una câte una frumoasele lor lucrări casnice.

Pe ici pe colea în părţile muntelui, unde s'au ascuns toate comorile neamului nostru, limbă, obiceiu, credinţă, port, se mai păstrează cele strămoşeşti.

Incolo nu se vede decât împrumutul dela străini, o impestritare batjocoritoare, slăbiciune şi măimuţărie.

Cumpărând cu bani grei lucruri străine de-a gata, ţăranul a devenit leneş şi risipitor. Nevoile i-au cuprins pe foarte mulţi, iar cu ele tot felul de suferinţe.

Industria altor ţări ajungând la o desvoltare foarte mare, a căutat la noi ca şi în alte părţi un câmp de desfacere. Printr'un serviciu bine organizat şi printr'o reclamă practică şi sgomotoasă sau impus publicului românesc tot felul de obiecte străine, uneori pe preţuri prea ieftine în aparenţă.

Ţăranii sunt în cea mai mare parte cei mai buni clienţi ai mărfurilor străine, deoarece ei se gândesc mai mult asupra preţurilor prea ieftine ale lucrurilor, decât asupra calităţii lor. Din această cauză o mulţime de obiecte din industria casnică ţărănească sunt înlocuite cu altele străine, pe cari ţăranul nu pricepe că le plăteşte foarte scump. In adevăr obiectele fabricelor străine, până să ajungă în casa ţărănească, trec prin o mulţime de magazine de desfacere, aducând fiecăruia dintr'însele un oarecare câştig; astfel dela preţul fabricii şi până la preţul fixat de ultimul negustor prin mâna căruia trece obiectul în mâna ţăranului, este o diferinţă peste întreit uneori. Totuş el îşi închipue că ar fi destul de ieftin.

Iată deci ţărănimea noastră românească, cea atât de înţeleaptă şi harnică, devenită tributară străinilor, pentru o mulţime de lucruri pe cari şi le-ar putea singură confecţiona cu mai multă soliditate şi măestrie.

Intr'o ţară ca a noastră cu o populaţiune în majoritate alcătuită din ţărani, faptul acesta constitue o mare pierdere în avuţia naţională.

In economia naţională, a învăţa un popor înseamnă a-l deprinde să producă.

O ţărănime care nu lucrează decât primăvara, vara şi toamna, iar iarna îşi otrăveşte trupul şi sufletul la cârciumă, fără să producă nimic, fără să se prindă de vreun lucru bun, aceasta nu-i o ţărănime chibzuită.

O ţărănime harnică, econoamă şi cu rost, atât de numeroasă ca a noastră, are un mare rol în avuţia naţională, ea poate contribui chiar la mărirea exportului şi în aceeaş măsură la micşorarea importului mărfurilor străine. Aceasta înseamnează, în economia naţională, libertatea economică şi este una dintre principalele condiţii de vieaţă ale unui popor.

E destul că ţara noastră trimite străinătăţii o sumă considerabilă de bani pentru armament şi pentru maşini, deci trebue să căutăm a ne dispensa pe cât se poate de produsele industriei străine ce le putem dobândi din industria noastră românească. A lucra în acest sens, este a ne desrobi economiceşte.

In special prin desvoltarea industriilor casnice ţărăneşti se aduce economie, linişte şi mulţumire în gospodăria ţăranului, deci prin aceasa se măreşte puterea de vieaţă a neamului nostru. De aceea îngrijirea de ridicarea stării morale şi materiale a ţărănimii române ar trebui să fie preocuparea de căpetenie a guvernelor noastre. Durere, chestiunea aceasta atât de importantă este aproape complect neglijată.

Dar industria casnică ţărănească nu e importanţă numai din punctul de veder material, ea e de un real folos şi pentru educaţia fizică a ţăranului. Diferite obiecte cari se pot lucra iarna în casă, cum sunt coşuleţele (cotăriţele) de nuiele şi papură, rogojini, coade de securi (topoare) şi de sape, pălării de paie, lopeţi, furci, perii, mături, greble, masă, scaun, dulap şi toate celelalte lucrări casnice bărbăteşti, cât şi lucrările femeieşti ca: pânza şi altele ţesături, cusuturi, broderii, ciorapi, mănuşi, şervete, pătură, scoarţă (chilimuri), ştergare, perdele, faţă de masă, saci, desagi, săpun, lumănări etc., cer atâtea mişcări ale organelor corporale, influenţând desvoltarea sănătoasă a acestora şi dându-le agilitatea şi abilitatea necesară.

Industria casnică ţărănească influenţează încă şi asupra intelectului, desvoltând atenţia lucrătorului, precum şi pătrunderea, imaginaţia şi spiritul lui inventiv. Din cauza lipsei de deprinderi şi ocupaţiuni folositoare multe forţe intelectuale dela sate rămân astăzi neîntrebuinţate.

Cumpărând totul din târguri, ţăranul şi ţăranca devin trândavi, fantazia lor cea atât de bogată în alcătuirea diferitelor forme estetice slăbeşte cu totul, ceace constitue un mare rău pentru individualitatea **spiritului** nostru românesc.

Pe de altă parte industria casnică ţărănească este de o netăgăduită importanţă din punctul de vedere moral. Ocupaţiunea săteanului şi a sătencei în timpul iernii cu lucrări casnice îi sustrage pe amândoi dela cărciumă şi dela tot felul de preocupări imorale cum sunt: hoţia, minciuna, clevetirea, zavistia. Săvârşirea unei lucrări folositoare produce bucurie şi mulţumire sufletească lucrătorului.

In sfârşit industria casnică ţărănească este o artă, arta noastră naţională românească. Regula, armonia, simplitatea, coloarea şi formele deosebite ce se observă în toate ále Românului, semnifică bunătatea, blândetea, răbdarea, energia sufletului său cel atât de încercat în nevoi. E ştiut că frumosul influenţează mult asupra calităţilor inimii omeneşti.

Industriile casnice ţărăneşti fiind dar atât de importante din atâtea puncte de vedere, este de datoria tuturor oamenilor de bine şi a instituţiunilor culturale de a le da o deosebită atenţiune şi de a organiza, încuraja şi perfecţiona munca ţărănească.

Toate aceste ocupaţiuni scapă pe ţăran dela cheltueli inutile, de griji şi de nevoi, ba chiar îi deschid nouă izvoare de câştig.

Noi, cei dela **„Svastica Banatului“**, credincioşi obligamentului pe care l'am luat asupra noastră faţă de iubita noastră ţărănime, vom căuta să tratăm pe viitor în diferite articole cele mai însemnate lucrări din industriile casnice ţărăneşti, vom propune mijlocele cele credem necesare pentru încurajarea şi perfecţionarea lor şi prin sfaturi şi poveţe practice vom stărui să contribuim la îmbunătăţirea soartei materiale a familiei cetitorilor noştri, spre binele şi fericirea lor şi a neamului nostru românesc.

X.

Minunea din Konnersreuth

In comuna Konnersreuth din Bavaria trăeşte o fecioară cu numele Terezia Neumann. Sătenii o numesc „sfânta fecioară“ din Konnersreuth, pentrucă în fiecare zi de Vineri, cade în nesimţire, picături de sânge îi înlocuesc sudoarea şi arată toate suferinţele lui Hristos răstignit pe Cruce. O mulţime de lume se adună în toată Vinerea la sărăcăcioasa ei casă, ca să vadă minunea.

Un martor ocular descrie cele văzute acolo în următorul fel: Vineri seara la ora 8 am intrat în casa fecioarei Terezia, pe care am aflat-o în nesimţire în pat, încunjurată de multă lume. Faţa ei palidă ca moartă, exprimă o cumplită suferinţă. Picături de sânge se furisează dintre pleoapele închise şi se răstogolesc peste palida faţă, lasând urme întunecate pe pielea străvezie. Sângele pare a fi negru. Lumea adunată priveşte ca încremenită la aceasta minune şi fecioara nu ştie nimic din cele ce se petrec în jurul ei. Peste puţin timp, trăsăturile feţei prezintă o înfăţişare îngrositoare: începe calvarul lui Hristos, care pleacă spre Golgota cu Crucea grea în spate. Se aude nu gâfăit desperat amestecat cu adânci suspine şi sunetele unui plâns înăbuşit. Stă ridicată în pat cu spatele îndoit, par'că ar purta crucea grea. Pe la miezul nopţii misticele dureri ajung la culme. Se pot deosebi toate etapele calvarului lui Hristos, anume, cum cade sub pavara crucii, cum este zbiciuit şi încoronat cu coroana de spini, etc. Picături de sânge îi curg de pe frunte şi faţă. Cu mânele tremurânde încearcă să zmulge ceva de pe frunte, ce pare ai cauza nespuse dureri. Se zbate geme şi plânge, de ţi-se rupe inimă. După o pauză de vre-o două minute îşi întinde mânele peste cap, stând în poziţia Domnului răstăgnit pe Cruce. In mijlocul celor mai grozave dureri i-se prezintă picături de sânge şi în palmele mânelor. Din partea stângă a pieptului porneşte o sângerare, de par'că ar fi fost impunsă cu suliţa. Am avut impresia, că mă aflu în faţa lui Hristos care se luptă cu moartea pe Cruce.

La ora 1 după miezul nopţii, cade pe spate inconştientă, fără să facă vre-o mişcare şi fără a răsufea. Crezi că a murit. Aşa rămâne până mânezi când se şcoală şi zice că se simte puţin obosită, fără să ştie ceva din cele ce s'au întâmplat cu dânsa.

Aceasta minune se repetă regulat în fiecare Vinerea şi lumea aleargă din toate părţile ca să vadă minunea.

Cetiţi, răspândiţi şi abonaţi ziarul „SVASTICA BANATULUI“.

Sprijinând ziarul nostru veţi contribui la desrobirea economică a Neamului Românesc!

Nici un ac dela jidan!

Informaţiuni

Un chirurg analfabet. Suntem informaţi, că la Parchetul Tribunalului din Timişoara să cercetează cazul unui tânăr medic-chirurg timişorean, despre care se zice, că ar fi nenorocit multă lume, prin operaţiile lui proaste. La o doamnă a uitat un tampon n bustă, la alta, a cusut maţul de foale şi alte multe prostii, care de care mai mare. Ne miră foarte mult faptul, că corpul medical nu a înţăles mai de vreme, să dezarmeze pe acest viteaz croitor de domni şi dame. Analfabetul nerorocit şi-a greşit meseria. Ar fi putut deveni cel mai isteţi măcelar. După terminarea cercetărilor vom reveni cu detailuri senzaţionale.

Decisiunile Ligei Naţiunilor. S'a primit cu unanimitate propunerea delegatului polon, în următorul cuprins: 1. Ori ce războiu de agresiune este şi rămâne inadmisibil. 2. La toate cazurile de divergenţă, statele membre ale Ligei Naţiunilor sunt obligate de a face întâiu încercarea de a tranşa diferendul pe cale pacinică...

Şi ramoliţii dela Liga Naţiunilor, cred, că popoarele se vor orienta după bazaconiile lor.

Când duşmanul înarmat stă pregătit de atac la graniţa noastră, atunci noi imediat vom fugi la Liga Naţiunilor pentru a afla, că apărarea ţării noastre se considera de agresiune din partea noastră sau nu.

Noui dispoziţiuni cu privire la desfacerea spirtoaselor. Ministerul de finanţe a luat dispoziţiuni cu privire la desfacerea spirtului din depozitele regionale ale sindicatului spirtoaselor, instituit conform legei pentru reprimarea fraudelor în viniculturǎ. Nici o vânzare din fabricile de alcool industrial nu se va face de cât în urma încuviinţării oficiilor de vânzare ale Sindicatului. Aceste oficii deocamdată sunt în număr de 6 şi anume: pentru Moldova, Muntenia şi Oltenia la Bucureşti, strada C. A. Rosetti pentru Transilvania, Cluj, strada Memorandului No. 20; Braşov, pe adresa: Uniunea Generală a Industriaşilor din România; în Arad, strada Horia 2; pentru Basarabia la Chişinău, str. Puşchin, la banca Creditului Chişinăului şi în fine pentru Bucovina la Cernăuţi, la banca de Credit Român. S'a trimis o circulară amănunţită administraţilor financiare din ţară. *Bănuim, că sindicatul spirituoaselor nu este altceva decât sindicalizarea jidanilor pentru otrăvirea românilor.*

Culesul viilor şi rezultatul obţinut se va anunţa în scris la primăriile comunale. Nu la percepţie, cum s'a făcut până acuma. Primăria distribue imprimatele necesare, care se complectează şi se prevăd cu timbru fiscal de 8 lei.

Condamnarea decanului baroului din Cluj. Eri s'a judecat la Cluj procesul intentat decanului baroului local, Dl. Suciu, de către tânărul avocat dr. Muică pentru că acesta a fost pălmuit de către cel dintâiu. Tribunalul convingându-se că dl. Muică nu are nici o vină, şi că nu a avut o atitudine provocatoare faţă de dl. Suciu a condamnat pe decanul baroului la închisoare corecţională de trei zile şi la 10.000 lei amendă. Ambele părţi au făcut apel.

Contele Bethlen, prim-ministrul Ungariei bătut de ţărani. Prim-ministrul Ungariei, trecând cu automobilul printr'un sat din Ungaria, a călcat un băiat de ţăran. In câteva clipe, tot satul s'a răsculat şi a pornit să-şi răzbune asupra persoanelor din automobil. Au mâncat o sfântă bătaie şi era cât pe aici să-i omoară, dacă jandarmeria nu ar fi intervenit, ca să-i scape de furia poporului. Au învăţat minte.

✝ **Dr. H. Behavetz,** consulul general al Austriei, la Timişoara, a încetat din viaţă în ziua de 26 Septemvrie în urma unui scurt morb de rinichi. A fost creştin deci zicem: Dumnezeu să-l ierte. Suntem curioşi să vedem, pe care jidan îl va numi Austria de consul, în locul creştinului decedat.

Dl. Dr. Iuliu Maniu jefuit. Gazetele povestesc, că dl. Dr. Iuliu Maniu a fost atăcat şi complet jefuit de o bandă de tâlhari, care i-a oprit automobilul în apropiere de Sovata. Dacă judecăm, că dl. Maniu de opt ani stă în opoziţie, uşor ne putem închipui ce faţă acră au făcut nenorociţii de bandiţi, când căntându-l prin buzunare, n'au aflat nimica. Aşa îi trebue d-lui Maniu. Cine l'a pus să se care în automobil pe la Sovata... Ne aşteptăm, ca presa naţional-ţărănistă să afirme, că acest atac a fost pus la cale de agenţii partidului liberal, cu scopul de a distruge pe dl. Maniu. Mai şti?!

Pentru „Cercul bunelor gospodine“. Liga Naţională a femeilor române, secţia Buzău, în colaborare cu ministerul de instrucţie publică, înfiinţează ateliere de ţesătorie în următoarele comune: Mlăjet, Chiojd, Nehoiaş, Broasca, Cioranca, Movila-Banului, Cislău, Pârscov, Pogoanele, Zilişteanca, Fundeni, Brădeanu, Meteleu, Petroasele, Gura-Sărăţii şi Lipia, iar la Pătârlagele, unul de ţesătorie şi croitorie. Prin creiarea acestor ateliere se urmăreşte nu numai renaşterea frumoasei noastre industrii casnice, dar mai ales pregătirea sătencii pentru rolul ei de păzitoare a tradiţiilor străbune. Elevele vor primi o educaţie practică în vederea contribuţiei ce i se va cere mai târziu pentru ridicarea vieţii noastre rurale. Pentru ocuparea posturilor rămase încă vacante, diplomatele şcoalelor de ţesătorie şi a celor de gospodărie rurală, vor adresa cererile d-nei prof. R. Vlădescu, preşedinta L. N. F. R. secţia Buzău, 8 splaiul Davila, Bucureşti. Nu se vor lua în seamă de cât cererile absolventelor cu medii mari.

Atragem deosebita atenţie a diferitelor reuniuni a femeilor române, asupra informaţiunei prezente, cât şi asupra împrejurării umilitoare, că ţărancele române, din satele Chişoda, Utvini, Sânmihai, Ghiroc, Medveş, Izvin ş. a. zilnic cutrieră străzile Timişorii, oferind publicului spre cumpărare diferite, dantele, brodării etc., pe un preţ de nimica. Munca acestor ţărance este adunată de speculaţii jidani, cari înţăleg să-şi realizeze un însemnat câştig de pe truda ţărancei române.

Reducerea tarifului C. F. R. Se anunţă că Consiliul de Administraţie al căilor noastre ferate se ocupă cu gândul de a reduce preţul biletelor de tren, cât şi taxele pentru transport. Clasa IV va fi desfiinţată. Noul tarif se va pune în vigoare în decursul lunei Octomvrie anul curent.

Pentru ameliorarea creşterii vitelor în Jugoslavia. Instituţiile respective jugoslave se străduesc mereu pentru ridicarea şi îmbunătăţirea creşterii vitelor care a scăzut simţitor în timpul războiului mondial. Zilele acestea comitetul permanent din regiunea Başka a trimis tuturor comunelor o instrucţiune specială, îndemnând populaţia să cumpere tauri de prăsilă. In acest scop comitetul a pus la dispoziţie 200.000 dinari din cari se va acorda comunelor un sprijin de câte 10.000 dinari.

Accident mortal în aviaţie. Din Buzău se anunţă, că locotenentul aviator Corjescu s'a prăbuşit cu aparatul său dela înălţimea de 700 metri. Aeroplanul sa sfărâmat îngropând sub al pe nefericitul aviator care a murit pe loc.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inundații catastrofale în Elveția și Italia

— Zeci de victime — Trenuri prăbușite —

Se prăbușesc munții

ZÜRICH, 26. — Elveția a fost cotropită, în ultimele zile, de inundații catastrofale. Lângă Bux, linia ferată a fost complet inundată. Un pod a fost luat de ape. Comunicațiile cu Austria au fost tăiate în două puncte. Lângă Rhoeta, blocuri de piatră au căzut pe terasament. Lângă Churc, drumurile au devenit impracticabile. In cantonul Tessin o prăbușire de munte a produs pagube mari. Calea ferată de pe Gothard este primejduită. La Lugano un vapor a fost dus de apă.

Mulți oameni și-au găsit moartea.

Tren prăbușit în fluviul Isonzo

ROMA, 27. — Din Bolzano se telegrafiază că un tren de ajutor trimis în regiunea inundată din Trentino s'a prăbușit în Isonzo la trecerea unui pod, care n'a mai putut suporta greutatea convoiului, 16 persoane din personalul trenului au murit în acest accident.

Alt tren prăbușit

INSBRUCK, 26. — Șoseaua de lângă Franzensfeste a fost acoperită pe o întindere de 100 metri de o lavină de pietre.

Un tren de ajutor, trecând peste un pod, a căzut în valuri, omorînd 30 de oameni. Numai mecanicul a scăpat cu viață, sărind la timp din locomotivă.

Valea Ziller este complet inundată. Un lucrător s'a înecat în valuri.

Guvernul din Liechtenstein a cerut ajutoare din Austria.

Primejdia ghețarilor

ZÜRICH, 26 — Se anunță că în împrejurimele orașului Berna, ghețari gigantici amenință să se prăbușească. Populația din văi e cuprinsă de îngrijorare. Autoritățile intenționează să arunce în aer cu dinamită ghețarii, spre a preîntâmpina nenorociri.

Și în Italia

MILANO, 26. — Fluviul Adige a eșit din Matcă între Brennero. Legăturile de cale ferată au fost complet întrerupte. Un tren fiind surprins de apă, locomotiva și un vagon de persoane au fost rupte și luate de șivoiu.

Unsprezece călători au pierit.

Apele au început să scadă

BERNA. 26. — Ultimele știri anunță, că apele sunt în scădere în toate regiunile inundate.

Din viața satelor noastre

Dorind să avem știri din toate părțile rugăm pe toți Românii de bine să binevoiască a ne înștiința despre toate întâmplările, despre toate neajunsurile, necazurile, durerile și nedreptățile care le suferă precum și despre tot ce cred că ar interesa lumea mare. Rugăm însă pe acești prețioși și inimoși informatori să ne comunice acestea știri numai dupăce s'au convins despre adevărul lor, ca să fie și ei și să fim și noi scutiți de neplăcerile falsificatorilor cu voie sau fără voie. Căci atât autorii cât și informatorii răspund pentru informațiunile date.

„Redacția“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Rugăm pe onorații abonați, ca să binevoiască a achita măcar o parte din prețul abonamentului, pentru a ne scăpa de grijele materiale care îngreunează administrația.

*

Din partea noastră promitem, că ne vom da toată silința de a o menține la un înalt nivel național și patriotic, așa cum neam angajat prin jurământ față de L. A. N. C.

*

Rugăm pe toți prietinii noștri, căror le trimitem mai multe exemplare de gazetă, că la finea fiecărei luni să ne trimită sumele incasate și gazetele nevândute.

*

Cine vrea să vândă săptămânal, la sate, gazeta noastră cu bucata, acela să se adreseze administrației și să ne scrie, câte numere să-i trimitem.

—

Bazoș. Consiliul comunal a hotărât ca să zidească o casă pentru Primărie, în valoare de 1,300.000 lei. A acordat suma de 150.000 lei pentru repararea bisericei, 50.000 lei pentru ridicarea unui monument în amintirea eroilor căzuți pentru întregirea neamului, 130.000 lei pentru repararea școalei și 488.000 lei pentru construirea unui pod de beton peste Timiș.

Berlova lângă Caransebeș. Notarul Avram Dragalina a fost arestat, fiindcă și-a însușit suma de 51 mii lei din casa comunală. Pentru seducerea jandarmilor a prezentat cazul, parcă casa de fer ar fi fost spartă și jefuită de hoți. A fost arestat și predat Parchetului.

Hodoș. In urma intervențiunei noastre, s'a făcut o anchetă la fața locului, care a dovedit adevărul celor susținute de noi, referitor la consiliul comunal. Dl. primpretor a primit demisia dlor Ion Roșu, Moise Stângaci, Roman Dimitrie și învățătorul pensionat Iancovici din Consiliul comunal. Cu aceasta ocazie aducem mulțumiri noastre d-lui Ion Roșu primar și d-lui Florea Stanciu, învățător, cari și-au dat toată truda de a se pune în consonanță cu legile în vigoare spre deplina mulțumire a sătenilor.

Igriș. In ziua de 25 Septemvrie ar fi fost să se țină emularea corurilor, ce s'a amânat. Cu toate acestea, corul igrișenilor a dat un bine reușit concert la care a luat parte tot satul. Corul a fost dirijat de d-nii Eftimie Galu și dl. Miclea. Dl. profesor Păsulă a ținut o inimoasă cuvântare, care a emoționat adânc publicul prezent. Ne bucurăm, că la Igriș se menține vechea însuflețire românească.

Anunț. Munteanu Paraschie măritată după Constantin Lazăr a părăsit locuința în ziua de 2 Septemvrie cu o fetiță de 7 ani, cu o sumă de bani. Cine o va vedea e rugat a anunța poliția cea mai apropiată sau a comunica pe adresa C. Lazăr, com Jadani, jud. T. Torontal. Semnalmente: 28 ani, stătura mijlocie, păr și sprâncene negre, fruntea normală, nasul, gura și bărbia regulată, fața ovală Figură sănătoasă.

Nici un ac dela jidan!

Dela T. C. T. Se aduce la cunoștința On. Public, că dela 1 Octomvrie 1927 va întra în vigoare itinerariul de iarnă, conform căruia ultimele vagoane vor pleca dela opririle din cartierul Fabric la orele 21 iar ultimul vagon special va pleca la orele 22.30.

Tramvaiele Com. Timișoara.

„SVASTICA BANATULUI“

va lupta ca **România să fie a românilor!**

Sfaturi

Economia. Economia asigură buna stare a orașului și în total aceea a unui popor.

Munca și hărnicia nu folosesc, dacă lăcomia, risipa și obiceiul de a trăi mai sus de mijloacele sale stăpânesc gospodăria.

A fi prevăzător azi, pentru ziua de mâine este datoria de căpetenie a omului cu judecată; să strângă zi cu zi mici economii, ca orice lipsă să nu-l găsească nepregătit.

Din nefericire omul este plecat mai mult spre risipă decât spre economie. Econimia nu e înăscută în om, — ca se câștigă cu deosebire prin experiențe triste, educație și prin cultură. Prin desvoltarea inteligenței și cu chibzuință se învață cumpătarea și economia.

Zilele trec, și cu ele energia de muncă; — vine familia tot mai grea și atunci dacă am învățat a cheltui mai mult decât ceeace câștigăm, unde vom ajunge?

Pentru a preveni o iarnă grea a vieții, să căutăm a păstra **bani albi pentru zile negre!**

Pudra de orez. Cea mai mare parte din pudrele ce se vând în comerț sunt vătămătoare, ele conținând diferite substanțe otrăvitoare. Singura pudră cu adevărat igienică și folositoare este acea care se face din orez curat. Dăm aci cititoarelor noastre mijlocul cum și-ar putea-o prepara singure:

Se pune un kilogram (sau o cartitate mai mică) de orez fin (din cel mai bun), foarte curat (spălat de mai multe ori) în șase litri de apă și se lase timp de 24 ore; apoi se scurge apa și se pune alta proaspătă, urmânduse astfel timp de trei zile. Atunci se scurge orezul printr'o sită și se pune să se usuce la aer, pe un șervet; după ce s'a uscat, se pisează mărunt într'o piuliță și se cerne printr'o sită foarte deasă. Se păstrează în cuții sau borcane într'un loc uscat, curat și aerisit. Pudra se poate colora și parfuma.

Păstrarea ouălor. Acum de curând s'a găsit un nou metod prin care se pot conserva ouăle foarte bine. Acest metod stă în a acoperi ouăle cu o pătură subțire de o substanță isolatoare, care oprește cu totul desvoltarea gazurilor din ouă.

Rețeta după care se face aceasta pătură izolatoare este următoarea: se ia $3\frac{1}{2}$ grame de borax și se topesc în 280 sau 300 grame de apă. După ce boraxul s'a topit de tot, se fierbe și se pune în ea 15 grame gelatină, după care se amestecă bine.

In acest amestec rece se pun ouăle ce voim să le conservăm și se învârtesc astfel ca amestecul să se prindă pe toată suprafața lor.

Primaria comunei Bazoș.

Nr. 595—1927.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Se aduce la cunoștința generală, că **în ziua de 26 Noembrie 1927, ora 11 a. m.** se va ține la această primărie, licitațiune publică, cu oferte închise și sigilate, pentru darea **în antreprizăși construirea localului primărie comunale,** conform planului și devizului.

Licitațiunea se va ține cu respectarea dispozițiunelor art. 72—83 din legea Contabilități publice. Ofertele vor fi însoțite de o garanție de 10% la sută, după valoarea din deviz, în numerar s'au efecte de Stat. Supra oferte nu se primesc.

Antreprenori necvalificați: nu vor fi admiși la licitație.

Condițiunele, planului și devizului se pot vedea în fiecare zi, de lucru, între orele oficioase, în biroul notarial.

Bazoș, la 26 Sept. 1927.

Martin, notar. **Cuciuc,** primar.

Sfințirea drapelului „Reuniunii Comercianților și Meseriașilor Români“ din Petroșani

Duminică 25 c., s'a desfășurat impunătoarea serbare de sfințire a drapelului *Reuniunei* de mai sus, la care au participat membrii ei în număr mare precum și următoarele corporațiuni: *Reuniunea comercianților și meseriașilor din Sibiu* prin profesorul Colan, cea din Orăștie reprezentată prin d. Grădină, din Abrud reprezentată prin d-nii A. Tuhuț și Ion Mâț, din Cluj reprezentată prin d. Gh. Ghili, din Lugoj reprezentată prin dnii Sava Șevici și 4 delegați, din Dobra reprezentată prin d. I. Dadarlat și 2 delegați, și cea din Blaj reprezentată prin d. Olteanu și 1 delegat. Corpul voluntarilor din Lupeni a trimis pe d-nii Onescu și Miriuță, S. N. R. din Lonea pe d. Colda, iar corporația meseriașilor din Valea Jiului pe d. T. Munteanu.

Cortegiul s'a format la sediul reuniunii și deacolo, în frunte cu muzica minelor Lonea și cu drapelele, au mers la biserică. Sfințirea drapelului s'a făcut în curtea liceului în fața unui public numeros. Aci d. protopop Ion Duma, d. Nicolae Zugravu canonic și senator cu alți patru preoți au slujit un serviciu divin. Au vorbit apoi d-nii Gh. Tătărescu, subsecretar de stat, ing. Iosif Iancu, ing. gen. și reprezentantul minsterului industriei senatorul N. Zugravu, Ion Duma protopop, St. Peneș, presedintele reuniunii și câte un reprezentant al tuturor corporațiunilor participante.

—=xox=—

CINEMA

CETATE: 1 și 2 Octomvrie — APOLLO: 3 și 4 Oct.
MAHALA: 6 Octomvrie

Fotoliu Nr. 47

Excelentă comedie franceză - germană cu subiectul luat din viața artiștilor și cu picanterii fine și discrete, o artistă, deși cam înaintată în vârstă și cu piatră'n casă fată mare de măritat, se îndrăgostește totuși de unul dintre numeroșii admiratorul, când cre decă l-a prins în mreajă, admiratori din fotoliu se îndrăgostește de Lulu, fata artistei. O serie de încurcături, cari la urmă se desleagă bine pentru toată lumea.

In rolurile principale: **Dolly Davis** și **Andre Roanne.**

Moncpol: Dorianfilm, Oradea-Mare.

„MIRA“

Sticlărie artistică — Fabrică de oglinzi
TIMISOARA-IOSEFIN
Splaiul stâng al Begheiului (lângă cafeneaua „Royal“)
A întrat sub conducere nouă!
Efectuește orice comndă eftin și prompt

Banca „Mercur“
de Comerț și Credit S. A. Timișoara

s'a mutat cu data de 15 Aprilie
în Bulevardul Regele Ferdinand No. 5
(Șirul Lloyd)

Primește depuneri pe livrete și în cont-curent, în lei și valute străine, fructificându-le în condițiunile cele mai avantajoase

Se ocupă cu scontări de cambii
Acordă împrumuturi pe lombard,
ipotecă și mărfuri

Efectuează asemnări pe piețele din țară
și din străinătate

Cumpără și vinde efecte publice, devize și valute, cât și monede de aur și argint

Adresa telegrafică: „MERCURBANC“

TELEFOANE: **Direcțiunea Nr. 14-10. Secția de Bancă și secția devizelor Nr. 4—27, 4—40, 20—22, 20—23.**

Sucursale:

Comloșul-mare, Șeitin, Sân-Nicolaul-mare, Periam, Pesac și Sarafola